Zgajnke

Batina je - bogca ni, bat je - kovač ni, škrampli jesu - mačka ni. (*Vaga*)

Bela pojnava se pod se pokrila, samo vodice neče. (*Sneg*)

Bele koke z neba pale, naša vrata zametale. (*Sneg*)

Belo, malo, a šest ga volov na breg zvleči ne more. (*Klupko*)

Beži, zavija, kaj nosi, ne prosi, a ni ga videti. (*Veter*)

Bleska se, bleska koj bukova deska. (*Ogledalo*)

Bratec kroji, a sestrica za jnem guče. (*Plug i brane*)

Celo se leto po polu leče i ruče, a v zime čez stenu luče. (*Brane*)

Če je mala - zlo je, če je vekša - gorše, da je ne bi bilo - najbolše bi bilo. (*Smet v oku*)

Če je mlado - ostane mlado, če je staro - ostane staro. (*Kip*)

Če je živo - žire nosi, če je mrtvo - žive nosi. (*Hrast*)

Če me i sekirami sečeju - ne plačem se, a da me i malo dete stisne - suze mi polete. (*Led*)

Čerka, rečeš čerine čeri da je se čer plače. (*Premajka*)

Če se ovo tuče, leva suze svetle i goruče. (*Kremen*)

Četiri brati pod jenem škrlakom. (*Stol*)

Četiri capkaju, četiri miglaju, dva klapaju, dva svetiju, dva puta kažeju, jen šemoriče. (*Krava*)

Četiri detiči v jeno drevo cilaju. (*Sesci kravini i drvena vedrica*)

Četiri drče, četiri štrče, a jen pavoriče. (*Kola*)

Četiri noge, jena perut. (*Škrinja*)

Čez leto deca imaju kape, a v jeseni je pogube. (*Žir*)

Čez obluk zajde, a ne potere ga. (*Sunce*)

Črlen čača v rastove gača. (*Vino*)

Črna obraza, žuta nosa. (*Kos*)

Črno malo gingalo, velku kladu gibalo. (*Buva*)

Črno, malo svem svetu jalno, na putu stalo, mesa čakalo. (*Trn*)

Črno stane, belo ostane. (*Kokoš i jajce*)

Da ide na pole - domam gledi, a da s pola - na pole. (*Plug*)

Da je osel tak jako tulil da su ga si ludi čuli? (*Varke*)

Da su drobne jabuke dobre? (*Da ni debele.*)

De buju jeli? (*Pod nosom.*)

De bumu spali. (*Na vuvu*)

De ima vol največ mesa? (*Med vuvi*)

Deklica, dekla, kaj ima za sobum vlekla i ves svet oblekla. (*Igla, šivanka*)

Deno gore, deno dole, a v sredine hopala. (*Maslenka*)

Devetere gače, devetere lače. (*Koruza*)

Do dela - proda, do kupi - ne treba, do treba - ne vidi. (*Les*)

Do ima samo jeno vuvo i na to ne čuje? (*Igla*)

Do je jutro najbole vole? (*Kokot*)

Do najbole mešnika v cirkve gledi? (*Domištratori*)

Do prvi v cirkvu vlezne? (*Živenk od kluča*)

Do se plače da sunce seje? (*Sneg*)

Do se po suvom v čunu pela? (*Cev za tkati*)

Došel mi je dremež sam, da se dam, a ja ne dam, prisili me silom sam. (*Drem*)

Došli k jene deklice v snoboke. A veli ona nem mam ar je joščak ni doba bila za zamuž: “Dobro! Povečte vi mene, kuliko mi je let po ‘vom: ja sem stara kak tak, moja majka jenkrat tuliko, a moj očko trikrat kak majka.” Anda nisu snoboki tega znali pak su računali jedenaest let. A rekla jem je da ona, otec i majka skup imaju 99. Da su za jedenaest let došli, rekla jem: “Vezda vidim da ste pravi, a i doba mi je.” Anda jem je leta povedala. Kuliko je let imele? (*Dvajestdve*)

Dotmar me nimaš - ne želiš me, s poklem me dobiš - za celi svet me ne bi dal. (*Plešiva glava*)

Do više vidi: te na dva oka, ali ja na jeno? (*Ov na jeno vidi dva*)

Do zna se jezike na svetu? (*Zvonar*)

Dva brati smerom skupa hode: jen se navek pere, pak je senak črn, a drugi se ne pere, pak je bel. (*Kameni*)

Dva druga do neba segneju. (*Oči*)

Dva drugi bele kokoši, a med nemi črleni kokot. (*Zubi i jezik*)

Dva duga, čudaj kratke. (*Stupalka*)

Dvajsetpet i dvajsetpet: kuliko je? (*Četrdeset pet*)

Dva koci, dva zdenci, dva reda junakov, a med nemi baba. (*Oči, nos, zubi i jezik*)

Dvanaest bratov v postele leži jen do drugoga, ni jen do krajca. (*Kotač i palci*)

Dva oci i dva sini su vlovili tri zajca i sakomu je jen dopal. Kak to? (*Ded, očko i sin*)

Dva trbuška, četiri roguška. (*Blazina*)

Dve deklice, rada bi se prek brega videle. (*Oči*)

Dve drenovčice i druge dve drenovčice, peto, šesto migalce, sedmo, osmo štrigalce, deveto zafrček i deseto zažmiček. (*Pajcek*)

Dvorožno, beznožno, primitek, previtek, če ga razmotaš, celu klupčenicu namotaš. (*Rašek*)

Duše nima, a navek pravo kaže. (*Vaga*)

Gizdava nožica, pisani škrlačec. (*Glivuš*)

Gladno muči, sito skrešči. (*Povna z maščum na ognu*)

Glava dole, noge gore. (*Luk*)

Glava koj v mačka, vuva koj osel, rep koj koza, ni za posel. (*Zajec*)

Govori, a duše nima. (*Gusla*)

Guče jato golubov, srebrene klunov, drvene repov. Komu gukne tomu za navek zamukne. (*Srpi*)

Ham ti kaže, ham ti je, pak još ne znaš kaj to je. (*Ham*)

Haramija, vodopija, v zrak zija. (*Zdenec na drug*)

Ide koj guska, belo je koj guska. Koj guska, a ni guska, pa kaj je? (*Gusak*)

Idem v šumu, posečem prut i si su ludi polek i senak ne znaju de sem ga posekel. (*Las*)

Ima li više svijn ali zajcov? (*Zajcov*)

Imam četiri guske nasejene i v sakom kutu jena i pred sakum tri. Kuliko je je? (*Četiri*)

Imam takovu šumu ka sa zmokne, samo četiri rasti ne. (*Krava i vime*)

Ima otac sto sinov, sakomu kapu zmaže, a sam je nima. (*Rast*)

Ima rep mišni, koj sir je, sir ni, ze zemlice se vleče, a trava ni. (*Repa*)

Išel muž ženum, brat sestrum, svak i šurjak. Našli na jene jabuke četiri jabuke. Saki si je jenu otrgel, a jena je ostala. Kak to? (*Bilo je je tri.*)

Išli putem muž i žena. Zestane je jen pak veli: "Dobro jutro muž i žena!" Veli žena: "Nismu mi muž i žena, neg je negova žena udana za sina me matere." (*To su brat i sestra*)

Je, je i nigdar sita ni. (*Žlica*)

Je li ima više trsove trusek ali bele kojnev? (*Bele kojnev ar truske nisu od trsa.*)

Jeno se komaj čeka večera, a jeno dana. (*Oči i trepavice*)

Jesi li ti da videl cirkvu s kukuružinja? (*Če se vozil na jnem.*)

Joščček se otec narodil ni, a sin mu po krovu drči. (*Ogen i dim*)

Kaj cirkva ima više: ciglov ili vuglov? (*Vuglov*)

Kaj čez stenu soli prosi? (*Jajce*)

Kaj ide v cirkvu na glave? (*Cveki*)

Kaj ima žaba naprvo, a muž odzaj? (*"ž"*)

Kaj je bole neg čaša vina? (*Pehar vina*)

Kaj je med bregom i polem. (*"i"*)

Kaj je najžmekle na svetu? (*Žaravka*)

Kaj je navek sito? (*Sito*)

Kaj je v obleči koj človek, a človek ni? (*Buva*)

Kaj na zube hodi? (*Pila*)

Kaj ne bi potrebno bilo v cirkve? (*Krovek od prodekalnice*)

Kaj nigdo ne more povedati? (*Da je on vmrl*)

Kaj se češe dvaput v leto. (*Livada*)

Kaj se drži stene prez klina? (*Slina*)

Kaj si od koga čul, ja sam ti povedal. (*Jezik*)

Kaj to ima šest nog, dvajset ščepcov i dve glave? (*Kojnanik*)

Kaj vi jeste da svinče kolete? (*Niš*)

Kakvoga kamena ima najviše v Lomice? (*Mokroga*)

Kakvu to mačku imate da nas f ižu ne pusti? (*To i sama čeka*)

Kam ti peš den popolden? (*Sam dojde*)

Kam vrana ide da zbavi dve lete? (*V trejtu*)

Klim mene, klim tebe, ja se klajnam s tebe. (*Stupa*)

Ko je drevo najteže? (*Bogečka batina*)

Ko je pilo najlakše? (*Voda*)

Kojnek s krili po tratine cvili. (*Kobilica*)

Korice ima - sabla ni, listje ima - drevo ni. (*Kniga*)

Krzno čisti - krznar ni, kole de more - mesar ni, suče brke - muž ni, prede - prela ni; pak kaj je anda? (*Mačka*)

Kuliko korakov naredi vrabec na leto? (*Nijeden*)

Lete, lete golubovi, jen pred dvemi, jen med dvemi, jen za dvemi. Kuliko je je? (*Tri*)

Lete tice prez perja, sedneju za drvo prez listja, dojde detič prez zubi i poje tice prez perja. (*Sneg*)

Leti jato gusek, a ze zemle jena viče: "Dobro jutro, sto gusek!" Viče prva: "Ni nas sto. Da nas je još ovuliko i pol i četrtina, z nami bi nas bilo sto." Kuliko je to? (*Trideset i šest*)

Leti mrkojna prez kril, suze toči prez oči. (*Oblak*)

Leži car v postele, samo mu se brada vun nagleda. (*Kuruza*)

Leži koj klada, doji koj krava. (*Voža*)

Ma kobila sa v melen zajde, samo je rep ne mre. (*Žlica*)

Moja pojnava se pole pokrila, a morje ne more. (*Tratina*)

Moj mužič pun koščic; pun koščic, črlena hala, črna kapa. (*Šipek*)

Moraš kupiti dvajset jajec za dvajset penez. Kokošina su po pol penez, racina po dva, a guskina po tri. Kuliko je bu čije? (*Kokošine četrnajst, racine četiri, guskine dva*)

Mrtvo živoga tuče. (*Bič*)

Mrtvo živoga zove. (*Zvono*)

Na čem kojn stoji? (*Na glave čavlov*)

Na jeno prelo vlezne, na tri zlezne. (*Rubača*)

Na ku stran ima cucek najviše dlak? (*Kam dene rep.*)

Na pašu ide sito i veselo, a z paše tužno i gladno. (*Torba*)

Na pašu kosmato, s paše glatko. (*Prelovo s pastiricum*)

Na pole ide mučeč, s pola bučeč. (*Štucka*)

Naš sivojna vodu pregazi, a nožic ne nakvasi. (*Dim*)

Navek nekaj kaže, a samo niš ne zna. (*Vura*)

Na zdenec ide, vodu ne pije. (*Zvonce na kravi*)

Na zelenomu zvončecu sedem srebrne zvončecov, nišu se si, glasa jem čuti ni. (*Jurjevčica - đurđica*)

Na zemle drevo, na drevu voda, na vode kamen, na kamenu železo, na železu meso. (*Brus, točni*)

Na zemlice na jene nožice, a v glave - srce. (*Zelje*)

Nekoj melinar zajde v malenicu i speti tri stare mačke i troj mačičev. Kuliko je v melenice nog? (*Dve od melinara*)

Neš mogel vrat otpreti če je potprem slaminum. (*Sam je otprta drži*)

Niti ga je vani, niti nutrek. (*Maček na obluku sedeč*)

Niti gore, niti dole, samo ti se kaže, pogoditi nečeš. (*Niti*)

Nosim i nosiju me. (*Opajnek, obuča*)

Odovud breg, odonodu breg, a med nemi svetli kukci. (*Pečnica*)

Okolom iže ide, a tragi mu se ne vide. (*Tejna*)

Otec bodec, mati glatka, deca slatka. (*Kostajn*)

Otec klopotec, mati šuplovita, deca netuknena; koga vlove toga ne puste. (*Kremejnača, puška*)

Otec pogorelec, mati zaimača, deca oblizača. (*Žgančejnak*)

Otec truleša, mati grbeša, deca zgodna i prezgodna. (*Truska, loza, grojzdje*)

Pečeno i osoleno, pak ni pes ni maček neče. (*Ražen*)

Perje ima - ne leti, četiri noge ima i navek stoji i muči. (*Postela*)

Pet bratov i saki ima jenu sestru. Kuliko je je? (*Šest*)

Pet ga tera, pet ga čeka i sem deset vujde. (*Čujnek od stana*)

Po čem se kukol trži? (*Po čem i šenica*)

Podbrit dečo na slame sedi. (*Jajce*)

Pod kakovem drevom čepi zajec da godina ide? (*Pod mokrem*)

Postal je od čega i Adam, med ludmi bavi kak i Adam, as da se dojde nit duša v nebo, nit kosti v zemlu. (*Lonec*)

Po svetu hodi, a na domu ižu čuva. (*Ključ*)

Prek vodice brv, prez iverka drv. (*Led*)

Pri svete Tre Krale su delali cirkvu. Navek jem je sunčece svetlilo i senak su do poldan delali z jen kraj, o poldan bi se zrušali, pak su popoldan delali na drugi kraj. I tak saki den. Anda kak to? (*Temna*)

Puna iža deklic, a od nikudek vrat, nit oblukov. (*Tikvajna i koščice*)

Puna škola dijaka, od nikudek vrata. (*Tikvajna*)

Puna štala črlene volov, jen črni dojde i se je restira. (*Ožeg v pečnice*)

Puno sito lešnakov i med nemi orej. (*Zvezde i mesec*)

Puzek puza, pednak peda, pednak puzaka vlovi, pak ga pela pred vidaka, a ov ga sudi na tucilo na koščeni most. (*Vuši, pod koščeni bat*)

Ruči v brunčane peči. (*Zvon*)

Sede dva brkati, obadva repati, jen se drugog boji. (*Pes i maček*)

Si katani črleni, samo ban se zeleni. (*Grm šipkov*)

Sina na svadbu vleku, a otec na bregu. (*Vino i trs*)

Slatko je, teško je, senak ga na sejmu prodati ne moreš. (*San*)

Smuk sim, smuk tam i senak ižu dobro čuva. (*Zasunek*)

Spod breščeca lonec kipi, a nigdo mu ognec ne potiče. (*Izvirek*)

Sto bracov jenem putem. (*Pila*)

Sto bratov sim tam. (*Pila*)

Stoji bela sred prela, semi svela, samu sebe jela. (*Sveča*)

Sto prstov, pet krstov, a četiri duše. (*Mrtvec na skolka*)

Sto volov, okolom sto stogov i na sakomu volu dva rogi. Kuliko je rogov. (*20 000*)

Š čije se iže ne kadi? (*Ze šmrčkove*)

Šilo, bodilo po gore odilo, ni jelo, ni pilo, debelo bilo. (*Kostajn*)

Škrijna je, kluča ni. (*Zubi*)

Štel človek prepelati prek vodice vuka, kozu i zelje. Čun mu je bil mali pak je samo po jeno mogel prevažati prek. Anda kak je on to prepelal, da nisu vuk i koza sami prez človeka neko vreme ostali, pak vuk ni kozu pojel, ali pak koza zelje? (*Prvo je prepelal kozu, anda je prepelal vuka, a kozu zel nazaj, anda je kozu ostavil, a k vuku prepelal zelje, anda se vrnul i pak kozu prepelal.*)

Šviga, švaga čez tri praga. (*Metla*)

Tam ga zemi de ga ni, pak ga deni de ga je. (*Curek na vože*)

Tak su dva človeki, saki ze svega sela dokončali da budu kupili v trejtem selu osem do dvanaest vedri vina. A imeli su samo tri vože. Jen je imel vožu od osem vedri i od tri vedra, a drugi jenu od pet vedri. I kupili oni osem vedri. Deli oni to vino vu nu vožu od osem vedri, pak voziju. I da to budu anda i podelili na križeputje de saki pe v svoje selo. Kak bi to oni anda podelili, a vedrene vože imeli nisu? (*Najprede su levali z prve punu drugu, anda z druge v trejtu punu, anda su trejtu zlejali v prvu, anda z druge punu trejtu, anda z prve v drugu, anda z druge v trejtu, anda trejtu v prvu, pak je bilo vu ne vože od osem vedre bilo četiri vedra, a vu ne od pet pak četiri vedra.*)

Tak su spitavali jenu žejnsku v drugom selu za jenu nevinu ka je vu tom selu zašla zamuž: "Pa, kaj ti je ta, pak poveč?" A veli ova nem: "Nu, anda bum povedala. Moja majka je zrodila nevinu majku, pak sudete kaj mi je." (*Kčer*)

Telo drveno, srce platneno. (*Škrijna*)

Tenka, drvena, z delačem zređena. Kaj ž ne zijde na tebe zajde. (*Preslica*)

Tera sveča krajše gori: voščena ali lojena? (*Krajša*)

Tera sveča v cirkve gori na više? (*Saka na niže*)

Tera živina ima zvana kosti, a z nutra meso? (*Rak*)

Teri pastir ima najvekšu čredu? (*Mesec*)

Teru vožu ne moreju si kovači okovati? (*Jajce*)

Te sestrice saki rada ima, slepe, a (g)da pregledaju, takove za volu nisu. (*Čižme*)

Treba kupiti sto kož za sto penez. Od kune su po deset saka, od zajcov po pet, a od jajncov po pol penez. Kuliko je se kož? (*Od kune jena, od zajca devet, a od jajnca devedeset*)

Teše, teše i nigdar ne steše. (*Vura*)

Tri oca, dva tasta i dva zet. Kuliko je je? (*Tre je je.*)

Tristo jaše, tristo paše, jeden pukne, si staneju. (*Stan*)

Tri rogi - jen rep. (*Roglice*)

Valom valovita, zemlu je pokrila, pole pozlatila. (*Šenica*)

V beloga banička rubačica prez vuzliča. (*Jajce*)

V danu se smerom naklajna, a v noči zvezdami se zoči. (*Šiba od zdenca*)

Veliko koj cirkva, leže neg črešna. (*Temna*)

Vešec vesi, čakec čaka, vesec opadne, čakec ga popadne. (*Žir i svinče*)

V jamu skoči, a na dvoja vrata zijde. (*Noge v lača*)

V jene iže gori, a z druge se dim kadi. (*Lula i človek*)

V jene vože črlenoga i beloga vina i nigdar se ne zmeša. (*Jajce*)

V kakve je peharce najbole vino natakati? (*V prazne*)

V letu oblečeno, v zime golo. (*Drevje*)

V majke dva sinka, sinki govore, majka ne more. (*Cirkva i zvoni*)

V melenu sedi stari maček i dremle. Otpre melinar vrata i z nogum zakorači v melen. Kuliko je nog v melenu? (*Jena, ar maček ima cape*)

V našega belca devet rubačic i senak mu se rebra nagledaju. (*Češnak*)

Vojvoda vodu pije, a zaj nem se barjak vije. (*Kokot*)

V polu lončec kipi, nit ga do stiče, nit potiče. (*Mravinak*)

V ruku more, v škrijnu ne more. (*Batina*)

V štalu zajde prez kože, a ž ne v kože. (*Kruv*)

V šumu raste, po polu pase, med ženami skače. (*Rešeto*)

Vu čem su spodobni meh i pofalica. (*Napuhavaju se*)

V zime me opšikavaš, v leti me zaitavaš. (*Peč*)

Vusko je kak bi kokoš prekoračila, a celi svet more objeti. (*Kolotečina*)

Zakaj se blagu sena da? (*Da samo zeti ne mre.*)

Zakaj se sir struže? (*Da ima perje bi se skubel.*)

Zakaj zvonar zvoni v cirkve? (*Za vužinec*)

Zelen sem, črlen sem, z menum se plačeš, bez mene ni jesti nečeš. (*Luk*)

Zemleni dedek na železne stolice sedi i smerom v ogen gledi. (*Lonec*)

Zubasti brkojna devet hal ima. (*Štruk kukuruze*)

Železno srce, brunčani škrlak, s konopline rep. (*Zvono*)

Živi mrtvoga vleče; živi muči, mrtvi buči. (*Zvonar*)

Živulići živule, živu kladu podvale. (*Pajceki*)

Žuti mlinec sem svetu posvet. (*Sunce*)

Kaj zemle menka da se zorje. (*Celina*)

Široko pole nemereno, po jnem blago nebrojeno. (*Nebo i zvezde*)

Tri babe, šest pet. (*Šest čižmi*)

Pri nas žive mačke jeju. (*Kad krepaju više ne jeju*)